

* * *

Ks. Andrzej F. D z i u b a, *Spowiedź małżeńska. Życie małżeńskie a sakramentalna posługa pokuty i pojednania*, Kraków: Wydawnictwo „M” 2002, ss. 124

„Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i niewiastę. Po czym Bóg im błogosławił, mówiąc do nich: Bądźcie płodni i rozmnażajcie się, abyście zaludnili ziemię” (Rdz 1, 27-28). Te słowa z księgi Genezis, ukazują pierwotny zamysł Boga względem małżeństwa i rodziny, Jego zbawczy plan – powołania do czystej, pięknej, oblubieńczej miłości między mężczyzną i kobietą, owocującej wydaniem na świat potomstwa. Niestety, na skutek grzechu pierworodnego została zachwiana, zburzona ta pierwotna harmonia między Stwórcą a stworzeniem oraz pomiędzy pierwszymi małżonkami. Jednak dzięki miłosiernej miłości Boga, wyrażonej w odkupieńczej misji Jego Syna, Jezusa Chrystusa, został przywrócony pokój między Stworzycielem a ludzkością, oraz wśród ludzi. Chrystus od samego początku objawia miłosierną miłość Ojca, zwłaszcza wobec potrzebujących przebaczenia i wewnętrznego pokoju. Spełniana dziś – w tym właśnie duchu – szczególna misja Jezusa z Nazaretu wobec grzeszników, przekazana została Kościołowi we władzy odpuszczania grzechów w sakramencie pokuty i pojednania.

Wobec sakramentalnej posługi pojednania staje także małżeństwo i rodzina, która jest domowym sanktuarium Kościoła oraz pierwszą żywotną komórką społeczeństwa, w całej specyfice wypełnianego przez nią niepowtarzalnego powołania.

Życie małżonków powinno być dostosowane do obiektywnych norm moralnych, związanych z ich powołaniem. Takimi podstawowymi normami są dwa zasadnicze elementy życia małżeńskiego: miłość małżeńska i odpowiedzialne rodzicielstwo, które winny iść w parze, wypełniając dynamicznie pielgrzymią drogę małżonków, ukierunkowaną ku ich świętości.

A zatem podstawowym warunkiem tego, by małżonkowie mogli poznać swoją drogę do świętości i owocnie wypełnić swoją misję, jest odpowiednia formacja ich sumienia. Dzięki niej jest możliwe pełnienie woli Bożej w specyficznym obszarze życia małżeńskiego, to jest w twórczym przeżywaniu małżeńskiej komunii i w radosnej służbie życiu. To wielkie bogactwo ich powołania, w konkretnych postawach i wyborach moralnych, staje wobec daru pokuty i pojednania, daru, który spełnia Kościół w imię zasług Jezusa Chrystusa, w imię Jego paschalnego dzieła zbawczego.

I właśnie tej nowej, zbawczej rzeczywistości, wyrażonej w sakramentach, a zwłaszcza w sakramencie pokuty i pojednania oraz jego roli w życiu małżeńskim jest poświęcona praca ks. prof. dr hab. Andrzeja F. Dziuby – wykładowcy teologii moralnej na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim i Uniwersytecie im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Każdy, kto choć trochę obserwuje współczesną kulturę, musi zauważyć, że zwłaszcza świat mediów, filmu, reklamy, muzyki, mody naznaczony jest w dużym stopniu zmysłowością, erotyzmem i w różny sposób wyrażaną zachętą do pewnego rodzaju swobody seksualnej. Tego typu klimat wokół tak intymnej, osobistej a jednocześnie ważnej sfery życia z pewnością nie wpływa korzystnie na kształtowanie postaw czystości, wstrzemięźliwości, czystej i ofiarnej miłości, co dotyczy także życia i miłości małżeńskiej. Tymczasem jak pisze Autor, „W czasach eschatologicznych – już w mocach zesłanego Ducha Świętego – Kościół ciągle zaprasza do nawrócenia, ale jednocześnie skutecznie go udziela sakramentalnie, jednając z Bogiem, Kościołem i ludźmi, a nawet można powiedzieć, każdego człowieka ze sobą samym.” (s. 8) „Nakłanianie ludzkiego serca do nawrócenia i pokuty, oraz ofiarowanie mu daru pojednania, leży w samej naturze Kościoła jako kontynuatora zbawczego dzieła swego Boskiego Założyciela” (por. tamże) – pisze dalej ks. prof. F. Dziuba.

Praca znanego moralisty składa się z trzech rozdziałów: 1. Małżeństwo jako realizacja świętości i odpowiedzialnego rodzicielstwa, 2. Przebieg spowiedzi małżonków, oraz 3. Wybrane szczegółowe przykłady.

Pierwsza część zarysowuje – o czym już była mowa we wstępie – pierwotny zamysł Boga względem mężczyzny i kobiety oraz ich powołanie do tworzenia jedynej w swoim rodzaju *communio personarum*, wspólnoty życia i miłości (*communio vitae et amor*). Małżonkowie wezwani są do budowania jedności między sobą oraz do szczególnej współpracy z Bogiem w przekazywaniu życia – kontynuacji stworzenia – prokreacji. W ten sposób mają realizować swoje powołanie do świętości.

Rozdział drugi, to swoiste *vademecum* dla spowiedników, szczegółowe przedstawienie problematyki spowiedzi małżonków od strony powinności kapłana, a więc np.: stawianie pytań, osąd spowiednika, pouczenia i napomnienia, wskazanie środków, odłożenie lub odmowa rozgrzeszenia. Na pewno warto polecić przyszłym, jak i aktualnie posługującym w konfesjonałach kapłanom, tę część omawianej pozycji. Z drugiej strony również małżonkowie mogliby się z nią zapoznać (jak i z całością pracy). Być może, pozwoliłoby to uniknąć wielu nieporozumień, czy niezrozumienia postępowania spowiedników wobec małżonków.

Trzecia część omawianej pracy zawiera charakterystykę szczegółowych przykładów problematyki moralnej dotyczącej życia małżeńskiego, rodzinnego, płciowego ludzi. Są tu więc omówione zagadnienia takie jak: aborcja, stosowanie środków wczesnoporonnych, antykoncepcja, sztuczna prokreacja, związki niesakramentalne, współudział w grzechu, ignorancja, homoseksualizm.

Należy podkreślić, że całość pracy jest bardzo solidnie osadzona w nauczaniu Kościoła. Na końcu książki, w bibliografii wymienione są w pierwszej kolejności dokumenty Magisterium Kościoła a następnie literatura przedmiotu, w większości przypadków w języku polskim, co umożliwi osobom zainteresowanym poszerzenie wiedzy w omawianym zakresie.

Książka ma zasadniczo charakter praktyczny, choć może być polecana również osobom zainteresowanym omawianą problematyką w sposób bardziej teoretyczny. Z pewnością warto ją polecić seminarzystom przygotowującym się do kapłaństwa, ale może stanowić ona cenną pomoc również kapłanom, katechetom, a także małżonkom i osobom przygotowującym się do tego sakramentu. Przy tym warto podkreślić jej zwartość i stosunkowo przystępną objętość – 124 strony.

Ks. Marek Kluz